

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SAPTĂMANA

Abonament: 150 Lei la an.

Redactor resp. ns-bii:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Festivitățile dela Târgu-Murăș

În cadrul unor solemnități mari s'au desfășurat Duminica trecută în Târgu-Murăș două acte de mare importanță pentru viața românească din acest oraș: punerea pietrii fundamentale la biserica ortodoxă și sfințirea zidirii pentru căminul ucenicilor.

La aceste serbări a luat parte și P. S. Sa episcopul nostru Nicolae. Însoțit de asesorii Dr. Seb. Stanca și Dr. Vasile Sava și secretariul Laurențiu Curea P. S. Sa a sosit la Tg.-Murăș Sâmbătă cu trenul dela ora 12. A fost întâmpinat la gară de autoritățile orașului, elevii școalelor secundare, comitetul parohial și o mare mulțime de public. A fost salutat de prot. Ștefan Russu și primariul E. Dandea. P. S. Sa a răspuns mulțumind pentru frumoasa primire. Corul elevilor dela liceu a cântat „Pre stăpânul”... Notabilitățile orașului s'au întrunit apoi cu P. S. Sa la locuința protopopului, la o masă comună.

La ora 4 d. a. s'a săvârșit vecernia în biserica ortodoxă, iar la 5 a ținut comitetul parohial o sedință sub prezidiul P. S. Sale. S'a luat act cu deosebită satisfacție de începerea lucrărilor la noua biserică și la îndemnul P. S. Sale s'au făcut primele înscrieri pe lista de colectă. La locul prim P. S. Sa a oferit suma de 10 mii lei, apoi subprefectul județului P. Roșca 11 mii lei, primarul orașului 11 mii lei, protop. Șt. Russu, dir. Dr. Crețu, consilierul Pasăre, Pavel Popa, Petru Cristo câte 10 mii lei și alții cu alte sume. În această sedință s'au subscris 150 mii lei de membri comitetului parohial.

Duminică dim. s'a săvârșit Sf. Liturgie în vechea biserică ortodoxă în prezența unui public ales. În decursul serviciului au sosit dela București dnii miniștri A. Lăpedatu și N. Chirculescu, fostul ministru Oct. Goga și mai mulți deputați. După serviciul divin din biserică s'a

format o impozantă procesiune în frunte cu corul adulților, opt preoți și P. S. Sa în ornate festive. În cântece religioase procesiunea a parcurs stradele până în piața unde se zideste biserica. La marginea sanțurilor în cari se va turna fundamentul, la locul „din capul unghului” s' a făcut apoi serviciul divin al punerii pietri de temelie. Actul comemorativ a fost iscălit de cei prezenți, sigilat și așezat în temelie, pe urmă acoperit cu lespede de peatră și lovit cu ciocanul de P. S. Sa și dnii miniștri și câteva persoane marcante ale bisericii noastre. S'a făcut apoi obicinuitul serviciu de 10 Mai cu polihrone pentru M. S. Regele și celelalte autorități ale țării. La aceste servicii religioase a dat o frumoasă contribuție corul foarte bun al elevilor școlii militare din acest oraș.

Au urmat apoi cuvântările. Cel dintâi este P. S. Sa episcopul nostru Nicolae care rostește următoarea cuvântare:

Domnilor Miniștri,

Onorat Auditoriu,

Actul săvârșit azi prin sfințirea terenului zidirei bisericești și așezarea pietrii fundamentale, trece marginile unui act religios, de importanță locală.

Cu ziua de azi biserica Statului nostru național își face intrarea triumfală dela marginea orașului, unde o așezase vitregia vremilor, în inima orașului, la locul ce i-se cuvine.

Așa s'a făcut ieri la Cluj, așa se face azi aici, mâne la Turda, poimâne la Zalău și încurând la Bistrița și alte centre de județe ale eparhiei noastre, unde biserica noastră era nesocotită și umilită.

Cu reînvierea Ctitoriei lui Ștefan cel Mare, reînvie iarăși viața noastră bisericească, iesim din starea de ieri, drepturile noastre garantate azi pe pământul țării noastre, udat cu lacrimi, stropit și îngrășat cu sânge românesc.

Cetățenii de altă limbă și de altă lege să nu

se mire, și ar trebui să se mire, dacă ar fi altcum după 6 ani de domnie românească.

Pe timpul împărătesei Maria Terezia, catolicii din Sibiu, puțini la număr, câțiva funcționari și pensionari, nici chiar cetățeni de baștină, au cerut loc pentru o biserică, pe lângă cea veche a franciscanilor și a ursulinilor, și nu s'au liniștit și mulțumit până ce nu s'a înjunătățit Piața cea mare și rotundă din centrul orașului și s'a așezat biserică cea nouă la mijloc, rezultând o piață mare și una mică — pe amândouă părțile bisericii catolice de azi. Și au mai cerut și li s'a acordat în prelungire de biserică și loc pentru casa parohului zidită cu etaj, iar în parter stau și azi vre-o 10-12 prăvălii, cari asigură existența parohiei pentru toate timpurile. Și credeți, că acea biserică monumentală și cu casa de veric: o au zidit cei câțiva credincioși funcționari și pensionari? Doamne fereste! Acesta nu o r fi zidit în veci, o a zidit Statul, o a zidit Curtea imperială din Viena, a zidit orașul Sibiu cu cetățenii protestanți și ortodoxi, de voie, de nevoie, o a zidit județul cu contribuții impuse, o a zidit și satele ortodoxe din jur, cari au dat zecimale din productul oilor, din grâu și din vin, — și s'a făcut, și noi zicem, azi, e bine, că s'a făcut, căci un așezământ de religiositate și cultură, un așezământ dela altarul căruia se propovăduiește evanghelia păcii și a dragostei creștinești, este binevenit, este în interesul Statului și al moralei publice.

Se putea deci, ca să potolim noi entuziasmul și dragostea credincioșilor noștri din Târgul-Murăș către biserică lor strămoșească și să amânăm zidirea, când bisericuța lor veche, reminiscența zilelor trecute, era mai mult o jenă, decât o casă pentru înălțare de inimi?

Se putea, ca într'un oras cu un palat cultural fără păreche în istoria orașelor din Ardeal, într'un oraș cu alt palat al primăriei și cu biserică solide pentru toate conțesiunile minoritare, să mai perseverăm a sta la marginea orașului, umiliți, ascunși și tupilați? Era de demnitatea Statului român situația aceasta, ori era de demnitatea unei biserici ce se respectă această stare de jale?

Eu personal, stau aici convins, că era timpul suprem să începem zidirea, învins în ce privește locul ales, dar ca cap bisericesc constituțional, m'am conformat voinței poporului exprimată prin organele bisericești autonome.

Nu-mi rămâne decât să cer ajutorul lui Dumnezeu, ca lucrarea începută să o terminăm cu bine, vom cere sprijinul On. Guvern al Țării, al orașului, al județului, în fruntea cărora stau bărbați probați, ca să ne dea cel mai larg ajutor.

Biserica ce se zidește, nu este numai pentru credincioșii stabiliți acum aici, ci este al mui colț de țară, este pentru școalele de cadeți, fiitorii ofițeri ai glorioasei noastre armate, care ne-a desrobit, pentru licee, școale normale și comerciale, școale de meserii, cari dau contingentul din cuprinsul țării întregi și este pentru ceie căută dreptul lor la Curtea de Apel din câteva județe mărginașe și de aceea apelul nostru la toți cei înțelegători este justificat.

Prin biserică aceasta dint'un colț de țară, se va cimenta existența neamului nostru pe frumoasele plaiuri ale Ardealului, — și nici porțile iadului nu ne vor putea birui.

Sus să avem inimile și tot înainte cu Dumnezeu, fie deviza noastră.

Îndoita serbare e azi, și în momente ca acestea frumoase și înălțătoare, se cuvine să dăm Cesarului ce este al Cesarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

A doa cuvântare a rostit-o dl ministru Al Lăpedatu. Un nou templu se ridică, spune d-sa, pe aceste plaiuri de urmașii coloniștilor romani. Urme nenumărate dovedesc că poporul roman așezat aci a știut prețui pământul acesta bun hotezându-l cu sângele veacurilor și răsădind un caracter firm pe care l-a păstrat poporul român până azi. Acest popor, asuprit s'a înclinat totdeauna lui Hristos și a făcut jertfe mari pentru biserică sa. Nu simțul de răsbunare, ci simțul de mândrie și înălțare pe baza evangheliiei, l-a fortificat. Fiecare nouă temelie de biserică e prilej nou de întărire în nădejile de mai bine. În jurul bisericii a trăit și tot în jurul bisericii va crește și se va desvolta și în viitor. Dl ministru mulțumeste, P. S. Sale și celor ce au ostenit pentru zămislirea acestui locaș făgăduind din partea sa toată sollicitudinea a sprijini noua întreprindere.

Au rostit apoi cuvântări însuflețite prot. Stefan Russu și primăriul Dr. Dandea, pe cari le vom publica în întregime.

Procesiune la căminul de ucenici.

Terminate fiind cuvântările întreg publicul s'a organizat din nou în procesiune până la edi-

ficiul căminului de ucenici, care se zidește în condiții îmbucurătoare și cu frumoase nădejdi de viitor. Corul meseriașilor ne întâmpină cu o cântare religioasă. P. S. Sa cetește rugăciunea pentru casa cea nouă și stropește edificul cu apă sfințită. Urcă la tribună adv. Dr. Aurel Baci, președintele căminului.

Dr. Baci scoate în relief binefacerea legii agrare care a înlăptuit o dreptate socială de mult simțită. Vremile noi ne impun acapararea industriei la orase cu elemente românești, elemente rurale, crescute în atmosfera bisericeii cu vitalitate și energii sănătoase. Toată politica statului român trebuie să se sprijinească pe elementul românesc. Acest scop îl slujește și instituția căminului de ucenici, unde elevii vor crește în concepțiile tradiției noastre de veacuri, în respect pentru muncă și cinstea legii noastre străbune.

Răspunde într'un frumos discurs dl ministru N. Chirculescu. Accentuiază că atât d-sa cât și guvernul întreg și-a dat seama totdeauna de importanța clasei muncitoare pentru binele statului. Am un sentiment de mare mulțumire sufletească văzând acest început mult promițător în acest oraș. Acestei probleme i-am dat dela început toată preocuparea mea. Voi da și în viitor tot sprijinul meu pentru că utilitatea acestor instituții e de importanță capitală națională. Ele sunt chemate să dea pe cetățenii industriei de mâne, să dea muncitori conștii, adevărați și cu frica lui D-zeu. Vitregia din trecut trebuie îndreptată. Nu trebuie să invidiem fericirea celor de ieri clădită pe nedreptate. Noi ne clădim pe conștiința dreptății noastre. Ceea ce s'a făcut aici trebuie să servească de pildă și altora. Nu este loc de odihnă ci de muncă serioasă. Atunci simțul conștiinței locale trebuie să trezească în fiecare guvern al țării conștiința datoriei sale.

Corul elevilor liceului militar cântă un frumos „Hristos a înviat”, iar corul meseriașilor un imn ocazional.

Recepțiile, Banchetul Festival.

Au urmat apoi defilările în fața palatului primăriei. În fața generalului Șerbescu, a dlor miniștri, deputați și autorități, au defilat într'o splendidă înșiruire școalele, băcți și fete, cercețașii și cercețașele și întreaga armată.

La ora 1 s'au întrunit apoi toate notabilitățile în sala festivă a primăriei, la recepții. Iau loc

pe tribună P. S. Sa episcopul Nicolae și dñii miniștri Lăpedatu și Chirculescu. Vorbeste întâi protop. ortodox St. Russu, protop. gr.-cat., rom. cat., preot. reformat, unitar și luteran și cei doi rabini ovrei. Aduc cu toții omagii M. S. Regelui, familiei domnitoare și guvernului. Le răspunde dl ministru Lăpedatu. Vorbeste apoi generalul Șerbescu și reprezentanții magistraturii, primăriei, prefecturii și a tuturor autcrităților cărora le răspunde dl ministru Chirculescu.

A urmat banchetul în sala festivă a palatului cultural, la care au luat parte peste 200 persoane. Seria toastelor a deschis-o dl ministru Lăpedatu pentru M. Sa Regele și familia domnitoare, P. S. Sa episcopul Nicolae pentru dl ministru Lăpedatu, Dr. Aurel Baci pentru dl ministru Chirculescu, prot. St. Russu pentru P. S. Sa episcopul, generalul Șerbescu pentru dl Oct. Goga. Au rostit apoi două toasturi splendide dñii min. Chirculescu și Goga în aplauzele frenetice ale mesei întregi. Seria toastelor a încheiat-o subprefectul P. Roșca vorbind în numele comitetului parohial și primarul Dr. Dandrea.

Tot în palatul cultural a avut loc la ora 4 d. m. un festival ocazional.

La ora 4 d. a. a avut loc la palatul cultural, un festival al școalelor, organizat de asociația profesorilor, cu corurile liceului militar, liceului „Papiu Ilarian”, școalei normale și a liceului de fete „Unirea” au urmat dansuri naționale și exerciții libere executate de elevele liceului „Unirea” sub conducerea profesoarei d-sa Zamfir, D. Crețu, directorul școalei normale a ținut o conferință despre trecutul istoriei al țării românești.

Seara a cântat muzica militară în piața orașului, iar la 9 ore s'a executat un impozant concert cu torțe pe străzile orașului. Toate edificiile au fost iluminate.

A fost o zi de mare praznic pentru toți Românii din Târgu-Murăș și o manifestație românească impunătoare în fața celorlalte neamuri din acest oraș, cari nici astăzi nu se împacă încă cu soarta lor schimbată.

Vizitația canonică pe Câmpie

În dimineața zilei de 11 Mai a. c. P. S. Sa episcopul nostru Nicolae însoțit de asesorul consistorial Dr. Vasile Sava și protopopul tractual

Șt. Russu a făcut vizitație canonică în parohiile de pe Câmpie. Prima parohie în care s'a oprit a fost Cornățelul.

La poarta de triumf din marginea satului a ieșit întru întâmpinarea marelui oaspe întreg poporul credincios în frunte cu preotul Ioan Leucă și cu reprezentanții autorităților comunale.

Preotul a salutat pe neobositul arhipăstor, care la vârsta sa înaintată, nu întârzie de a se folosi de toate ocaziunile pentru a-și cerceta iubiții săi fii sufletesti.

Intrând în biserică, P. S. Sa a ținut poporului o frumoasă cuvântare plină de învățăminte. L-a îndemnat la muncă și cruțare pentru a ajunge la o situațiune mai bună. L-a îndemnat să-și deie copiii la școală și mai cu seamă la meserii pentru a spori elementul românesc al orașelor în partea lor covârșitoare străine în trecut. L-a îndemnat la dragoste față de biserică străbună, care a fost cetățuia de mântuire în trecut și rămâne și pentru viitor cel mai chemat îndrumător spre o viață obștească curată.

La urmă P. S. Sa a cercetat socotelile bisericii și toate matriculele, pe care le-a găsit în bună ordine.

Poporul din Cornățel, până ce a fost desmoștenit și silit să trăiască din ceiace era lăsat să-i curgă de pe masa domnilor de pământ și dela fabricile din Tg.-Murăș, și-a ridicat o biserică frumoasă și o casă parohială potrivită cerințelor moderne pentru o locuință de preot. Dovadă, că acest popor este bun și știe să se inspire dacă are conducători vrednici.

De aci P. S. Sa a trecut la *Nasna*.

A fost întâmpinat și aici cu aceiaș dragoste de poporul său. Biserica încă este tot de lemn, iar case parohiale nu există. Preotul actual locuiește în edificiul școlii.

P. S. Sa constatând acest fapt, pe lângă alte povețe folositoare, s'a oprit în delung asupra chestiunii edificării unei noi biserici, și la îndemnul său s'au și anunțat primii donatori cari și-au oferit obolul pentru construirea unei noi biserici corespunzătoare zilelor de astăzi. Matriculele bisericesti s'au găsit aici în regulă.

Se speră că în curând se vor afla fondurile necesare și pentru construirea bisericii din Nasna, care în locul unde se găsește este o mărturie tristă a unor împrejurări cari au stat veacuri de-arândul în calea oricărui progres

românesc. Școala confesională este corespunzătoare de piatră și bine îngrijită.

De aici P. S. Sa a trecut însoțit și de subprefectul județului Mureș Turda în parohia *Berghia*.

Comuna Berghia este mixtă. Majoritatea populațiunii o formează reformații, cari au aici o biserică puternică, școală și case parohiale frumoase. P. S. Sa a fost întâmpinat și salutat de către preotul locului Mihail Chibelean, iar din partea bisericii reformate de către preotul acestei biserici. Pentru autoritățile comunale a vorbit secretarul cercual.

Biserica din Berghia, scundă, și roasă de colțul vremii, situată pe o colină ne mărturisește despre cea mai detestabilă iobăgie materială morală, căreia i-a fost supusă populațiunea română și ortodoxă de aici.

Mărturisesc că o biserică mai slabă n'am văzut, și am fost încercat de o adâncă durere când am văzut că credincioșii noștri nu puteau intra în casa lui Dumnezeu decât plecându-se la pământ. P. S. Sa în cuvântarea pe care a ținut-o credincioșilor i-a îndemnat să-și adune toate puterile pentru a putea ridica o nouă biserică în centrul comunei pe locul primit spre acest scop prin reforma agrară. S'a constatat că adunarea fondurilor necesare unei noi biserici este în curs. Notăm că în această comună se zidește acuma o frumoasă școală românească de stat tot pe cheltuiala poporului care înțelegând rostul vremii contribuie cu tot ce poate pentru construirea așezămintelor sale de mână. P. S. Sa și-a urmat apoi drumul la *Iceland*, unde i-s'a făcut P. S. Sale o primire strălucită cum nu s'a mai văzut pe aceste locuri. Încă înainte de a ne apropia de Iceland, în dreptu lcomunei greco-catolice Căpușul de Câmpie, ne-a ieșit întru întâmpinare o ceată de 50 călăreți cari au încunjurat automobilul și l-au însoțit până la Iceland. În drumul spre Iceland P. S. Sa a fost salutat de către scoalele și credincioșii greco-catolici din parohia Ielăuzel, semn că poporul nostru românesc din acest loc trăiește în bună armonie și luptele confesionale obișnuite în alte locuri nu există.

Cea mai impunătoare manifestație am văzut-o însă la intrarea noastră în Iceland. La intrare în sat P. S. Sa a fost salutat în numele poporului de un țaran din loc și dus apoi în triumf pe o trăsură împodobită cu ilori și trsă de 6 boi

frumosi în aclamările miilor de țărani și țărance adunați din toate comunele din jur până la biserică, unde a fost întâmpinat de către parohul local Romul Câmpean și de administrația județeană, de plasă și comunală, în frunte cu dl prefect de Turda Iulian Peter.

P. S. Sa vădit emoționat de frumoasa primire ce i-s'a făcut a rostit apoi de pe amvonul pregătit anume spre acest scop și împodobit cu tot ce poate avea Româncea noastră din aceste părți, o frumoasă și prea instructivă cuvântare care a fost gustată cu o adâncă evlavie. A stăruit îndeosebi asupra edificării unei noi biserici, căci, și în această comună fruntașă, cu oameni în stare bună nu aveau decât o neîncăpătoare bisericuță de lemn.

P. S. Sa a fost apoi oaspele preotului local la care au luat masa împreună cu întreaga sa suită.

A mai vizitat la întoarcere spre Tg.-Murăș parohia *Bandul de Câmpie*, dând și aici sfaturi bune poporului care s'a adunat în număr mare la biserică. Și aici avea o biserică de lemn. Deși este mai încăpătoare și mai tare clădită ca restul bisericilor din aceste părți, se cere ca să avem și în Band o biserică potrivită și în mijlocul satului, care să poată ținea concurență cu bisericile celorlalte confesii din această comună reședință de plasă. Și aici se adună fonduri în acest scop și avem și un teren în mijlocul comunei care fiind prea mic se va putea schimba cu timpul. P. S. Sa a vizitat și terenul pe care este a se zidi noua biserică, consultându-se în această chestiune cu fruntașii locali.

De aici s'a întors apoi la Tg.-Murăș.

În ziua de 12 I. c. P. S. Sa a vizitat diferitele instituții de cultură națională din Tg.-Murăș. A vizitat școala normală de băieți unde a fost întâmpinat cu cântări de corul acestei școale și bineventat de directorul școalei. A cercetat expoziția de lucru de mână a elevilor și a dăruit pentru biblioteca școalei suma de 1000 lei. A vizitat apoi primăria, biblioteca, muzeeul și galeeria de tablouri dela casa culturală.

S'a îndreptat apoi spre liceul militar unde a fost primit de către dl colonel Antonescu, profesorii și ofițerii acestui institut. La acest liceu a asistat și la curs de limba română predat de profesorul Nicolae Sulică.

P. S. Sa a ținut elevilor o cuvântare de bună

îndrumare. Cu trenul de 4 și jum. P. S. Sa s'a întors la Cluj, unde era reclamat de urgență, deși își propusese să viziteze întreg tractul. Restul parohiilor din acest tract a rămas să le cerceteze cu altă ocazie.

A văzut în această vizitațiune poporul Câmpiei, cel mai oropsit în trecut din toate punctele de vedere. Nici într'o parte a iubitei noastre Transilvanii n'a fost atât de legat de coada sapei ca în aceste mănoase moșii ale boierilor unguri. Semnele înviorării încep însă a se ivi. Cu vremea tocmai acest popor va ajunge la cea mai mare bunăstare și prin ea și la binefacerile culturii. Totul atârnă dela conducerea ce o va primi, dela preoți, învățători și administrația sa. Câmpia Ardealului este cel mai fructifer teren. Lipsa căilor de comunicație civilizate sunt însă foarte reduse. Țăranul din mijlocul Câmpiei nu-și poate desfășura produsele sale decât cu foarte mari greutăți. Pe un teren de 100 kilometri în lung și în lat nu este nici o cale ferată care să lege centrele mari industriale de pe valea Murășului cu Clujul, cari regiuni suferă tocmai din cauza lipsei articulelor pe cari Câmpia, din vecini, nu are unde să-i desfășoare. Câmpia este de-altfel și unul din cele mai românești ținuturi al Ardealului. Sași și Unguri nu se găsesc aici la periferii unde au ajuns din grația guvernului maghiar și la binecuvântările comunicației. Dar această stăpânire vitregă și străină nu avea nici un interes să creieze Câmpenilor însșiși posibilitățile unui trai mai omenesc, pentru că erau Români. Ceiace n'a făcut guvernul maghiar pentru o naționalitate pe care o considera străină și periculoasă, trebuie să-i facem noi, pentru că sunt români, pe lângă alte multe considerațiuni, cari ne impun acest lucru.

Dragostea pentru înaintare la acest popor este mare. Am constatat acest lucru și din evlavie adâncă cu care au fost sorbite sfaturile bune ale P. S. Sale Domnului Episcop Nicolae Ivan, și din începuturile de organizare la care se angajează acest popor cu obolul său azi încă modest. Dacă cei chemați își vor înțelege datoria, călătorul de azi nu va mai cunoaște peste douăzeci de ani aceste ținuturi. El singur va putea aprecia în adevăr binecuvântările unirii noastre într'o singură patrie națională.

Correspondent.

O carte nouă

În zilele acestea a ieșit de sub teacurile tiparului o carte nouă: Bucăți alese *din opera sfântului Atanasie Cel Mare*, Patriarhul Alexandriei de St. Bezdechi.

Di Stefan Bezdechi, profesor de limba elenă la universitatea din Cluj, traducător al mai multor capodopere ale literaturii grecești a luat frumoasa inițiativă de a tălmăci pe românește și o parte din operele Sfinților Părinți ai Bisericii ortodoxe. Inceputul în aceasta direcție l-a făcut cu cartea amintită mai sus.

Ea cuprinde un tratat foarte instructiv despre viața sbuciumată și mucenicească a sf. Atanasie, dar totodată victorioasă și rodnică. Descrie lupta înversunată ce a avut să o poarte cu erecții Arieni, din care cauză de cinci ori a trebuit să sufere surghiun. Și acest om de acțiune, care își petrecea viața între un surghiun și celalalt, îndemnând pe cei slabi, domolind pe cei entusiști, pândind în orice moment pe dușman, întărind norodul în lupta care părea că nu mai are sfârșit, a găsit și vremea să scrie, și încă mult.

Dintre scrierile acestui părinte, dl prof. Bezdechi în cartea amintită, ne dă în traducere, „*Viața sfântului Antoniu*”. „*Despre surghiunul Fragment din Apărarea sa către Constantin*, apoi, predici: la *sf. Paști*, la *Vinerea Mare*, la *Dumineca Tomii*, 2 predici la *Înălțarea la Cer a Domnului nostru Isus Hristos*, iar la sfârșit „*Elogiul*” pronunțat de Grigorie din Nazianz, care, pe lângă scrierile Atanasie, este cel mai elocvent monument despre personalitatea acelei ce a dăruit Arianismul.

Viața sf. Antoniu este foarte instructivă. Are un caracter practic, alcătuită fiind în timpul împăratului Jovian și adresată sub formă de scrisoare călugărilor unei mănăstiri din Apus. Marele episcop avusese prilejul să-l cunoscă pe marele schimnic, căci petrecuse câțva timp în tovărășia lui: „turnându-i apă să se spele pe mâini”, cum spune într'un loc. Nu trebuie să ne mirăm că marele Patriarh, în mijlocul vieții lui așa de agitate, a crezut de cuviință să lase un monument, care să ne înfățișeze personalitatea acelui umil pustnic. Scrierea pornise din un sentiment de recunoștință față de acei smeriți credincioși retrași în pustiu, cari îl adăpostiseră atâtea ori pe

cel de atâtea ori surghiunit, și apoi avea și scopul practic de a arăta viața atât de reprezentativă unuia din oastea acelor soldați nevăzuți cari contribuise atât de mult la izbândă și trăinicia creștinismului.

Traducerea aceasta se distinge printr'o limbă neaoșă românească, și un stil lămurit. Traducătorul și-a dat osteneala, să redea cugetările marelui Părinte al Bisericii într'o formă aleasă, ferindu-se de neologisme și conservând termenii vechi bisericești, pentruca astfel traducerea să se pună în corcondanță cu limba păstrată în biserică, și cu spiritul în care au fost scrise cărțile noastre ecleziastice.

Dacă e adevărat că pentru un traducător de azi, e greu să păstreze justa măsură, ferindu-se de a ne da sau o limbă prea arhaizantă, ce ar risca să nu fie înțeleasă de cititori, sau un stil jurnalistic, cu atât mai nepotrivit cu cât e vorba de o carte bisericească, ce trebuie să aibă mireasma ei deosebită, și să ne aducă aminte de fumul de tămâie din casa lui Hristos, Putem afirma că traducătorul a reușit în această grea întreprindere, izbutind să îmbrace gândurile întrerupte ale celui mai mare fiu al bisericii ortodoxe, într'un grai de o vigoasă și clară simplitate, care, desi e atât de limpede că poate fi cu ușurință înțeles de oricine, păstrează totuși acea aleasă smerenie și aducere aminte de acea mireasmă de tămâie de care vorbeam mai sus.

Di Bezdechi prin această traducere a făcut un serviciu mare bisericii și preoților noștri, punându-le la îndemână una dintre operele de seamă ale sf. Părinți ai bisericii, într'o limbă frumoasă românească. De aceea datorita noastră a tuturor este, să sprijinim această inițiativă frumoasă a dlui Bezdechi, ca în curând să poată scoate de sub tipar alte opere prețioase din literatura veche bisericească, necesare pentru orice bibliotecă.

Cartea se află de vânzare la librăriile din Cluj și costă 50 lei. prof. A. Buzdug.



Zece Mai în Cluj. Marele praznic național de „0 Mai” s'a serbat în Cluj și în anul acesta cu tot fastul. În revărsatul zorilor s'au tras 21 lovituri de tun.

La ora 8 dimineața toate scolile și-au ținut serbarea în localurile proprii.

La ora 9 s'au oficiat serviciile religioase în toate bisericile.

La ora 10 Biserica noastră, reprezentată prin P. O. D. Andrei Ludu ascesor consistorial, cu asistență de 6 preoți, a oficiat „Te-Deum”-ul pe tribuna din „Piața Unirii”, la sfârșitul căruia dl ascesor A. Ludu a rostit un însușit cuvânt despre însemnătatea zilei de 10 Mai, care simbolizează: Independența, Regalitatea și Unirea tuturor Românilor. Dl comandant de corp VI de armată general Daniă Pop, cu suita ofițerilor săi superiori, cu dl prefect și primar al orașului și cu reprezentantul P. S. Sale episcopului Nicolae la în revistă trupele, după care urmează în ordine împunătoare defilarea tuturor școlilor de stat și minoritare de toate gradele din Cluj, precum și armata între ovațiile frenetice ale publicului imens.

La orele 12 m. au avut loc recepțiile autorităților în aula prefecturii în ordinea: Biserica ort. română, bisericile minoritare, corpul diplomatic, armata, justiția, instrucția și administrațiile, cari, prin reprezentanții lor, au urât mărire M. Sale Regelui Ferdinand I, Dinastiei române și Țării.

La orele 4 d. m. s'a ținut la Teatrul Național un mare Festival, cu conferință, cântări patriotice și jocuri naționale, iar seara la orele 4 tragete cu torțe.

În tot cursul zilei a fâlfăit majestos drapelul național pe toate edificiile orașului, care seara a fost iluminat.

Un vânzător suspect. De câțva timp și-a făcut apariția un domn care face oferte de a vinde cărți bisericești. Aceste cărți de rugăciuni sunt tipărite de către firma „Steinbrenner” din Bohemia și n'au aprobarea bisericii noastre.

Firma „Steinbrenner” are ca sucursală firma „Orszem” din Oradea-Mare prin care se desfășoară la noi în țară aceste cărți clandestine de rugăciuni.

Atragem atenția preoțimei noastre să nu se lase ispitită de a cumpăra astfel de cărți și a le împedeca răspândirea în popor.

* * *

O lecție. Modul cum guvernul a alcătuit re-forma administrativă, a nemulțumit pe sași, cari au hotărât să apeleze la rege.

O delegație a sașilor s'a prezentat zilele tre-

cute la Palat. Delegația s'au plâns Suveranului că guvernul nu respectă drepturile minorității lor stabilite prin tratatele de pace.

Surzând Regele Ferdinand a răspuns delegațiunii săsești:

„Și eu sunt minoritar, și cu toate acestea n'am a mă văita de nimic în această țară. Faceți și d-v ca mine”.

Reprezentanții sașilor, uluiți, priveau cu ochi întrebători pe Rege, neștiind cum să interpreteze cuvintele regale.

Pentru a-i lămurii. Suveranul a adăugat: „Fiți și d-v. buni români ca mine, și să vedeți ce bine vă veți simți în țara românească”.

Cu aceste cuvinte audiența delegației a luat sfârșit.

Reprezențați sașilor coborau gânditori scările Palatului Regal: primiseră o frumoasă lecție de înțelepciune.

* * *

Nr. 411—1925 pp.

1—3

CONCURS

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renășterea” la postul de paroh al parohiei de cl. II-a *Geomal* din protopopriațul Aiudului.

Beneficiile împreună cu acest post sunt: leaia legală dela stat, iar din parohie venitile stolare obicinuite, contribuția în natură de câte una ferdolă (2 decalitre) cucuruz sfărmat dela fiecare familie (200 familii) anual și folosirea sesiunii parohiale de 10 jug. cat. arător.

Se observă că parohia își va da toată silința ca sesiunea parohială să fie întregită la cota prevăzută de lege în legătură cu înfăptirea reformei agrare în comună, iar locuința noul paroh o va primi în natură.

Reflecții îndrăgățite la concurs își vor înainta cererile cu documentele de lipsă, în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopopesco, iar pentru a face cunostință cu credincioșii se vor prezenta în parohie, pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii.

Aiud, la 5 Mai 1925.

Oficiul protopopesco ort. rom. al Aiudului în înțelegere cu comitetul parohial din *Geomal*.

Iosif Pop, protopop.

No. 326—1925 prot.

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III Cucërdea română — protopresbiteratul Murăș-Ludosului — devenit vacant prin decedarea parohului Petru Sămărghițan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renasterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea salariului de stat;
2. Sesiune parohială 32 jugăre calitate foarte bună, completată prin reforma agrară;
3. Zi de lucru dela fiecare familie, din care 1/3 parte sunt ale cantorului;
4. Stola îndatinată;
5. Locuință în edificiul fostei școale confesionale.

Concurenții vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat; iar pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta ori celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludos, la 11 Aprilie 1925.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Murăș-Ludosului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Romul Popa, protopop.

No. 37—1925.

3—3

LICITAȚIE

Comitetul parohiei ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc, județul Cojocna, dă în întreprindere în cale de licitație publică lucrările de construire ale unei nouă biserici și invită pe antreprenorii cu calificare cerută pentru clădiri publice, cari doresc a lua parte la ceașta licitație ca până în ziua de 17 Mai a. c. ora 12 a. m. să-și înainteze ofertele în scris sigilate și provăzute cu vadiu de 50.000 lei în numeiar, în hârtii de valoare ori libele de bancă acceptabile, la comitetul parohial din Mănăsturul-Unguresc. Licitația se va ținea în aceeaș zi la 3 ore p. m., vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lu-

crărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după licitație.

Comuna bisericască prestează întreg materialul de peatră, 40 petri cub. lemn ufasonat, iar 40 metri cub. lemn fasonat.

Planurile, proiectul de deviz în alb și condițiile speciale pentru executarea lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții de ofert, pe acela dintre minusoferanții, care va prezenta mai multă garanție de soliditate, cu adausul, că materialul oferit de copuna bisericască, aflându-se corespunzător, întreprinzătorul este obligat a-l primi în prețul din devizul satorit.

Pentru patriciparea la licitație, spese nu se lichidează reflectanților.

Mănăsturul-Unguresc, la 27 April 1925.

Alexandru Boeriu

Ioan Urs

paroh președinte.

epitrop prim.

Văzut: *Aurel Muntean*
protopop.

No. 24—1925 parohial.

1—2

LICITAȚIE MINUENDĂ

Comitetul parohial ort.-rom. din comuna Cheța de Mureș dă la 24 Mai 1925 la ora 2 p. m. în întreprindere pe cale de licitație minuendă zidirea bisericeii conform planului și devizului aprobat de Ven. Consistoriu eparhial din Cluj cu Nr. 5827—1924.

Doritorii de a lua aceasta zidire în întreprindere vor depune la epitropia parohială vadiul de 10% a prețului de strigare care este 212.127 lei. Material de construcție precum și cărăușia le prestează credincioșii în natură. Informațiuni detaliate se primesc la oficiul par. ort. din loc unde se poate vedea planul și devizul.

Cheța, la 12 Aprilie 1925.

Ioan Puiaș, epitrop.

Elie Șerban, par. o. r.

Văzut: *Romul Popa*, protopop.